

України для включених об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України [2, с.213].

Незважаючи на старання науковців, галузь охорони культурної спадщини України характеризується браком системності та координації у діяльності органів державної влади зі збереження культурно-історичної спадщини. Розпорошеність управлінських функцій між міністерствами та іншими відомствами унеможливорює забезпечення комплексного державного керівництва охороною, використанням і відновленням культурної спадщини. Представниками громадських організацій та фахівцями вже багато років висловлюється думка щодо необхідності створення окремого, самостійного центрального органу виконавчої влади з цих питань.

Як показує історія та досвід зарубіжних країн якісна діяльність сфери охорони культурної спадщини неможлива без активного залучення громадських організацій. Держава в одноосібному порядку неспроможна забезпечити якісний захист. Лише за умови співпраці державних структур з громадськими інституціями та приватним сектором можна вирішити цю проблему. Отже, національна політика у сфері охорони культурної спадщини повинна базуватися насамперед на принципах партнерства і взаємовпливу.

Отже, реалізацію політики збереження культурної спадщини в Україні здійснюють різноманітні інституції, які розробляють документи, що містять принципові положення щодо охорони та збереження культурної і археологічної спадщини в контексті міжнародних зобов'язань України, дотримання яких дозволило б вирішити багато практичних і спірних питань, що є дискусійними в сучасній Україні і викликають занепокоєння фахівців сфери збереження культурної спадщини.

Список використаних джерел:

1. Інструкція про порядок обліку, реєстрації, утримання і реставрації пам'ятників архітектури, що перебувають під державною охороною. - Законодавство про пам'ятники історії та культури. - К.:Політвидав України, 1970. - 458 с.

2. Баланик Ю.С. Діяльність державних інституцій України у сфері збереження культурної спадщини // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. - Чернівці: ЧНУ, 2014. - Т.27-28. - с. 211-215.

Кирилюк І.М.,

к.е.н., доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

РОЗВИТОК ПАЛОМНИЦТВА В М. УМАНЬ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Паломництво є частиною як релігійної, так і туристичної діяльності людства. В його основі лежать подорожі до релігійних об'єктів, які одночасно є частиною культурної спадщини, об'єктами туризму, об'єктами поклоніння і

об'єктами пізнання. Географія паломницьких подорожей досить широка, оскільки майже усі регіони світу мають власні святині до яких приїжджають паломники метою яких є здійснити поклоніння.

Значний паломницький потік до України формують іудеї, що прямують до синагог та цвинтарів міст Києва, Львова, Жовкви, Белза та представники однієї з гілок іудейства (хасидів), які відвідують м. Меджибіж, де працював і був похований засновник хасидизму Бел Шем Тов, могили Рабі Нахмана в м. Умань, Леві Іцхака в м. Бердичеві, Мордехая Тверського в м. Житомирі, Іехіля Міхеля у м. Новоград-Волинському та ін.

В Україні залишилися десятки об'єктів хасидського паломництва, велика кількість поселень відомі тим, що в них народилися, діяли або знаходяться могили хасидських праведників. Україна, як батьківщина хасидизму, має великий потенціал у розвитку паломницького туризму, оскільки займає перше місце у світі за кількістю захоронень хасидських праведників. Це, насамперед, місце поховання засновника хасидизму Баал-Шем-Това в м. Меджибіж і могила його правнука цадика Нахмана в м. Умань.

В Радянські часи єврейське кладовище в Умані, де був похований цадик Нахман, віддали під городи для населення. Саме поховання не чіпали, але паломників не пускали ні під яким виглядом. Синагогу цадика просто зруйнували. Та й самим хасидам довелося в ті часи скрутно: їх репресували, вони гинули на війні, були змушені емігрувати з країни. Нечисленні паломники приїжджали на могилу Нахмана з 1988 року (на молебень прибули лише 200 брацлавських хасидів).

Загалом, відродження міста Умані як місця масового паломництва правовірних євреїв хасидського напрямку почалося на початку 90-х років. Спершу їх приїжджало в місто не більше 200-300 осіб, але з кожним роком кількість паломників збільшується.

Паломництво хасидів контролюється з боку держави, так в 1994 році Указом Президента України «Про створення Історико-культурного центру в місті Умані Черкаської області» на місці поховання духовного лідера брацлавських хасидів цадика Нахмана створено Історико-культурний центр [2]. В цьому ж році Уманським міськвиконкомом прийнято рішення «Про заходи на виконання Указу Президента України про створення історико-культурного центру в м. Умань». В 1995 році Рішенням облвиконкому могила цадика Нахмана в м. Умань включена до переліку пам'яток Історії і культури, які знаходяться під охороною держави (реєстраційний номер 3940).

У 1996 році в м. Умань створений і зареєстрований Міністерством юстиції України Міжнародний благодійний Фонд ім. Рабі Нахмана із Бреславу. У 1997 році розроблений генеральний план історико-культурного центру брацлавських хасидів, який затверджено рішенням міськвиконкому від 22.05.1997 р. № 180.

З кожним роком кількість хасидських паломників, які приїжджають до м. Умані, з метою відвідати святі місця і відсвяткувати свято Рош-Га-Шана збільшується (рис 1).

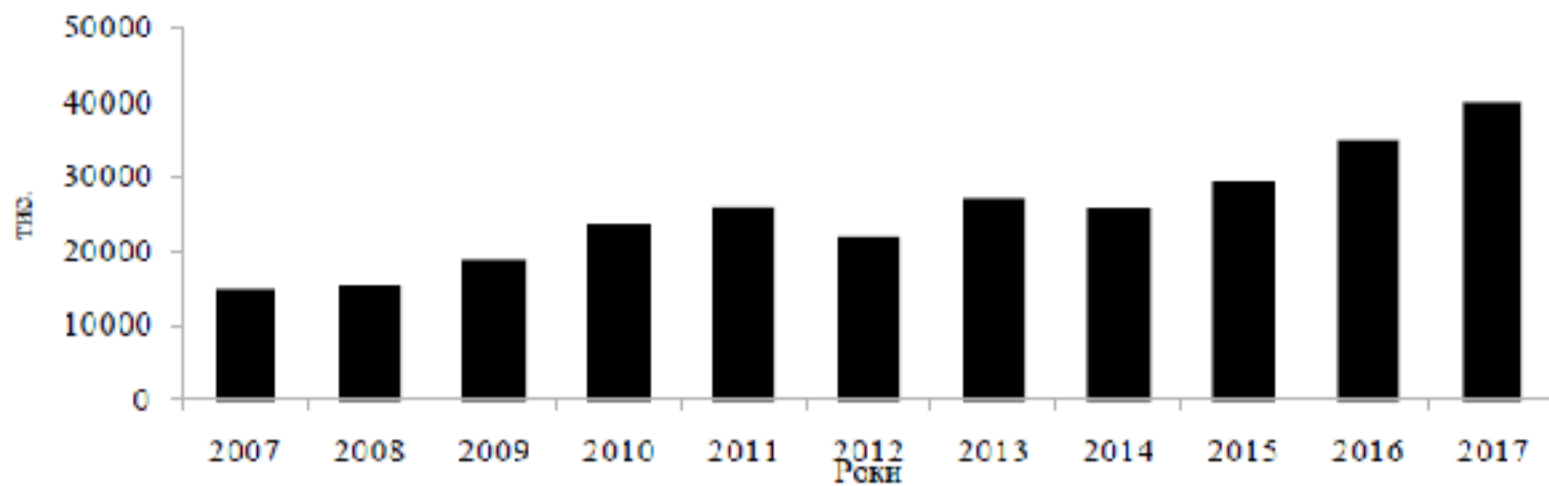

Рис. 1. Динаміка паломництва в м. Умань за період 2007-2017 рр.*
*Джерело: [1].

Усі євреї, які представляють течію брацлавського хасидизму, вважають своїм обов'язком побувати хоча б раз у своєму житті на могилі цадика Нахмана. Вони переконані, що зустріч свята Рош-Га-Шана біля могили цадика забезпечить їм щасливе життя в наступному році.

Паломники приїжджають до м. Умані цілими общинами, разом із жінками та дітьми (рис. 2).

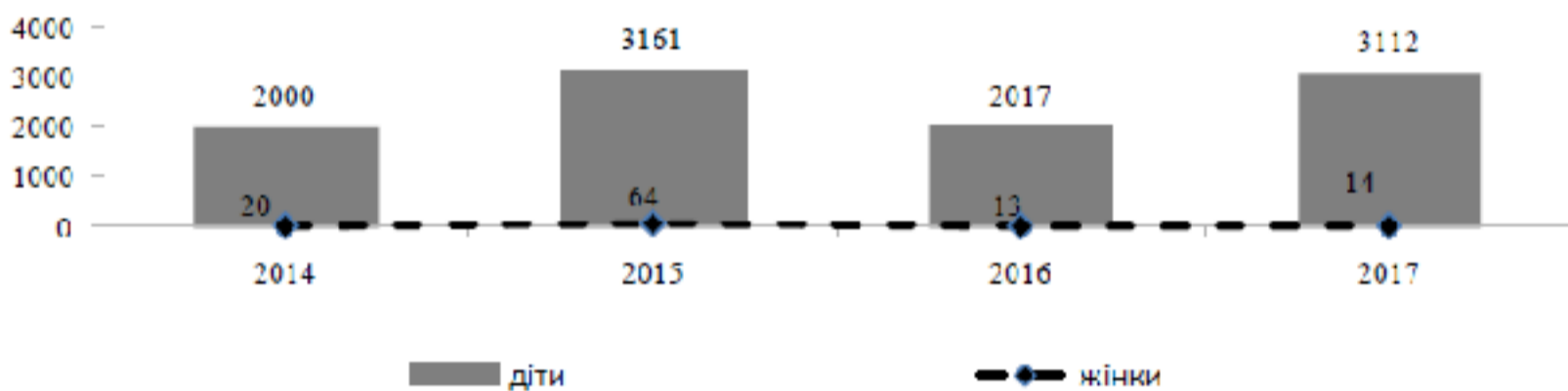

Рис. 2. Кількість жінок та дітей, які відвідали м. Умань у період Рош-Га-Шана в 2014-2017рр.*

*Джерело: [1].

З кожним роком кількість паломників зростає, що пояснюється скасуванням в 2010 році візового режиму між Ізраїлем і Україною та зниженням цін на авіаквитки. Якщо у 2007 році чисельність паломників становила 14 тис. 787 осіб (з 20 країн світу), в 2008 році – 15 тис. 309 осіб, у 2009 – 18 тис. 806 (з 23 країн), то в 2010 році Умань відвідали 23 тис. 637 хасидів (з 23 країн світу), у 2017 році – 33 тис. 229 осіб (з 16 країн світу).

Для комфортного перебування паломників в м. Умань необхідна відповідна туристична інфраструктура. Слід зазначити, що, в першу чергу, перебування паломників не регулюється відповідним чином на державному рівні, відсутність єдиного центру з організації паломництва зумовлює його стихійний характер. Паломницький туризм в Україні потребує передовсім законодавчої підтримки. Для того, щоб надалі паломницький туризм став повноцінним видом туристичної індустрії, необхідний комплекс правових, економічних та організаційних заходів, що сприятимуть його розвитку. Тому необхідно доповнити діючий Закон «Про туризм» або ухвалити окремий

Закон «Про паломництво», який би регулював питання перебування паломників на території України.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Черкаської обласної адміністрації: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ck-oda.gov.ua/>

2. Про створення Історико-культурного центру в місті Умані Черкаської області : Указ Президента України № 283/94 від 07.06.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/283/94>.

*Пономаренко О.О.,
студентка*

*Харківська державна академія культури
Науковий керівник: к.н. соц.ком. Ростовцев С.С.*

ПРИНЦИПИ СТАЛОГО ТУРИЗМУ

Значна швидкість розвитку індустрії туризму – понад 900 млн. прибуттів на рік в усьому світі – і прив'язка туристичної діяльності до природних територій, призвели до виникнення загрози для біорізноманіття та світових природних ресурсів. Тому сьогодні стає абсолютно необхідним докладання зусиль, спрямованих на забезпечення стабільності розвитку всіх видів туризму, охоплюючи різні суб'єкти туристичної діяльності – починаючи з міжнародних туроператорів, і закінчуючи власниками малих пансіонів.

Завдання сталого розвитку туризму полягає у тому, щоб використовувати позитивний вплив туризму, посилювати та спрямовувати переваги у вірному напрямку, а також уникати або зменшувати негативні наслідки, наскільки це можливо.

Посилаючись на різні природні, культурні та економічні ресурси, на які впливає туризм, різні міжнародні організації розробили визначення, принципи, та критерії сталого розвитку туризму.

За визначенням Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), сталий розвиток туризму відповідає потребам нинішніх туристів та приймаючих регіонів, одночасно забезпечуючи захист та покращення можливостей для майбутнього.

Передбачається, що цей процес приведе до управління всіма ресурсами таким чином, що економічні, соціальні та естетичні потреби можуть бути задоволені при збереженні культурної цілісності, основних екологічних процесів, біологічного різноманіття та системи життєзабезпечення» [1].

Іншими словами, сталий розвиток туризму є екологічно стійким, економічно життєздатним, а також етично та соціально рівноправним. Він поважає крихкий екологічний баланс, який характеризує багато туристичних напрямків, особливо в екологічно чутливих районах.

Сталий туризм характеризується: